

Υπόθεση C-205/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Μαρτίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunalul București (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Φεβρουαρίου 2023

Εκκαλούσα:

Engie România SA

Εφεσίβλητη:

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Έφεση κατά της απόφασης του Judecătoria Sectorului 4 București (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του τέταρτου τομέα Βουκουρεστίου, Ρουμανία), με την οποία απορρίφθηκε ως αβάσιμη η προσφυγή (plângerea contravențională) που άσκησε η Engie România SA κατά απόφασης με την οποία διαπιστώνεται η διάπραξη διοικητικών παραβάσεων και επιβάλλονται κυρώσεις και η οποία εκδόθηκε από την Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Εθνική ρυθμιστική αρχή ενέργειας, Ρουμανία: στο εξής: ANRE).

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, ζητείται η ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/73/EK, του άρθρου 50 και του άρθρου 52, παράγραφοι 1 και 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της αρχής της αναλογικότητας.

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Μπορεί μια εικαζόμενη παράβαση της υποχρέωσης διαφάνειας που υπέχουν οι προμηθευτές φυσικού αερίου έναντι των οικιακών πελατών, η οποία έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία και θεωρείται από αυτήν ως διοικητική παράβαση (*contravenția*), να έχει ως αποτέλεσμα ακόμη και την επιβολή σε προμηθευτή φυσικού αερίου, εκ μέρους της αρμόδιας εθνικής αρχής, της υποχρέωσης να εφαρμόζει στις σχέσεις του με τους καταναλωτές τιμή η οποία επιβάλλεται διοικητικά και η οποία δεν λαμβάνει υπόψη την αρχή της ελεύθερης διαμόρφωσης των τιμών στην αγορά φυσικού αερίου, αρχή η οποία θεσπίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/73/EK, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK;

2) Μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένος περιορισμός της αρχής *ne bis in idem*, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επιβολή κυρώσεων σε προμηθευτή φυσικού αερίου τόσο από την αρχή προστασίας των καταναλωτών όσο και από τη ρυθμιστική αρχή ενέργειας, μέσω της έκδοσης δύο χωριστών αποφάσεων με τις οποίες διαπιστώνεται η διάπραξη διοικητικής παράβασης και επιβάλλονται στον προμηθευτή τα ίδια μέτρα (διπλή έκδοση διοικητικών πράξεων επιβολής μέτρων), ή, μήπως, τούτο παραβιάζει την εν λόγω αρχή;

Είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας μια τέτοια σόρευση πράξεων επιβολής των ίδιων μέτρων, βάσει ταυτόσημων πραγματικών περιστατικών, από διαφορετικές αρχές;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: άρθρο 50 και άρθρο 52, παράγραφοι 1 και 3.

Οδηγία 2009/73/EK, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK: άρθρο 3, παράγραφος 1.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor (νόμος 363/2007 περί καταπολέμησης των αθέμιτων πρακτικών των επαγγελματιών στις σχέσεις τους με τους καταναλωτές και περί εναρμόνισης των κανονιστικών ρυθμίσεων με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί προστασίας των καταναλωτών)

Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (νόμος 123/2012 περί ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου):

- το άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο κ ορίζει ότι ο προμηθευτής φυσικού αερίου υποχρεούται, μεταξύ άλλων, να παρέχει στους τελικούς πελάτες διαφανείς πληροφορίες σχετικά με τις τιμές/τα τιμολόγια που εφαρμόζει, καθώς και με τους όρους πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών που παρέχει· η μη τήρηση της εν λόγω υποχρέωσης συνιστά διοικητική παράβαση (contravenția) (άρθρο 194, σημείο 24¹), η οποία τιμωρείται με πρόστιμο από 20 000 ρουμανικά λεί (RON) έως 400 000 ρουμανικά λεί (RON) (άρθρο 195, σημείο 2, στοιχείο c)·
- το άρθρο 194, σημείο 33 ορίζει ότι η μη τήρηση των διατάξεων σχετικά με την ενημέρωση των καταναλωτών φυσικού αερίου συνιστά διοικητική παράβαση (contravenția), η οποία τιμωρείται με πρόστιμο από 10 000 ρουμανικά λεί (RON) έως 200 000 ρουμανικά λεί (RON) (άρθρο 195, σημείο 2, στοιχείο b).

Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 29/2016 (κανονισμός σχετικά με την προμήθεια φυσικού αερίου στους τελικούς πελάτες, ο οποίος εγκρίθηκε με την απόφαση της ANRE αριθ. 29/2016):

- το άρθρο 22, παράγραφος 1 προβλέπει ότι στην ανταγωνιστική αγορά, η προμήθεια φυσικού αερίου πραγματοποιείται υπό καθεστώς ανταγωνισμού, βάσει της σύμβασης προμήθειας που συνάπτεται μεταξύ προμηθευτή και τελικού πελάτη, στην τιμή προμήθειας και υπό τους εμπορικούς όρους που αποτελούν αντικείμενο μεταξύ τους διαπραγμάτευσης ή καθορίζονται με τυποποιημένες προσφορές.

Ordinul ANRE nr. 106/2014 privind modalitățile de informare a clienților finali de către furnizorii de gaze naturale cu privire la condițiile comerciale de furnizare a gazelor naturale (απόφαση ANRE αριθ. 106/2014 για τον καθορισμό των όρων ενημέρωσης των τελικών πελατών από τους προμηθευτές φυσικού αερίου όσον αφορά τους εμπορικούς όρους προμήθειας φυσικού αερίου):

- το άρθρο 4, παράγραφοι 1, 2, 5 και 6 προβλέπει ότι ο τελικός πελάτης έχει τη δυνατότητα να συνάψει σύμβαση προμήθειας είτε με απευθείας διαπραγμάτευση είτε με αποδοχή της τυποποιημένης προσφοράς που έχει συντάξει ο προμηθευτής και σε περίπτωση που ο πελάτης αποδεχθεί την τυποποιημένη προσφορά, ο προμηθευτής υποχρεούται να συμπεριλάβει στη σύμβαση τουλάχιστον όλες τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτήν, οι οποίες πρέπει να συντάσσονται και να παρουσιάζονται κατά τρόπο απλό, σαφή, ευανάγνωστο, προσβάσιμο και εύληπτο.

Ordinul ANRE nr. 27/2020 pentru stabilirea unor măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate (απόφαση ANRE αριθ. 27/2020 για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την προμήθεια

φυσικού αερίου στους οικιακούς πελάτες με σκοπό την κατάργηση των ρυθμιζόμενων τιμολογίων):

- το άρθρο 7, παράγραφος 1 προβλέπει ότι στην περίπτωση κατά την οποία ο οικιακός πελάτης δεν έχει ασκήσει το δικαίωμα επιλογής έως τις 30 Ιουνίου 2021 και δεν έχει συνάψει με τον νυν προμηθευτή ή με άλλον προμηθευτή σύμβαση προμήθειας φυσικού αερίου υπό καθεστώς ανταγωνισμού, η προσφορά που έχει προτείνει ο νυν προμηθευτής θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή και η σύμβαση που σχετίζεται με την εν λόγω προσφορά θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί σιωπηρά, υπό τους όρους που προβλέπονται στον Codul civil (Αστικό Κώδικα), εκτός εάν ο πελάτης γνωστοποιήσει στον προμηθευτή έως την ημερομηνία αυτή την άρνησή του να υπογράψει τη σύμβαση ή αίτημα τροποποίησης/συμπλήρωσης των συμβατικών όρων/ρητρών.

Regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniul energiei, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 62/2013 (κανονισμός σχετικά με τη διαπίστωση, την κοινοποίηση και την επιβολή κυρώσεων για παράβαση των κανονιστικών ρυθμίσεων στον τομέα της ενέργειας, ο οποίος εγκρίθηκε με την απόφαση της ANRE αριθ. 62/2013):

- το άρθρο 21, παράγραφοι 1 και 2 προβλέπει ότι παράλληλα με την επιβολή διοικητικής κύρωσης (sancțiunea contravențională), διατάσσονται μέτρα και τάσσονται προθεσμίες συμμόρφωσης για την αποκατάσταση της νομιμότητας και/ή την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας, καθώς και για την επανόρθωση της υφιστάμενης παράτυπης κατάστασης και ότι στο πλαίσιο των προθεσμιών που τάσσονται με την απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η διάπραξη της διοικητικής παράβασης και επιβάλλονται κυρώσεις, ο παραβάτης υποχρεούται να άρει τις διαπιστωθείσες παρατυπίες, συμμορφούμενος με τα ρυθμιστικά μέτρα που έχουν διαταχθεί.

Ordonanța Guvernului (OG) nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 2/2001, η οποία ρυθμίζει το νομικό καθεστώς των διοικητικών παραβάσεων):

- το άρθρο 5, παράγραφος 7 προβλέπει ότι για την ίδια διοικητική παράβαση (contravenția) μπορεί να επιβληθεί μόνο μία κύρια διοικητική κύρωση (sancțiunea contravențională) και μία ή περισσότερες συμπληρωματικές κυρώσεις.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Με απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2021 με την οποία διαπιστώνεται η διάπραξη διοικητικής παράβασης και επιβάλλονται κυρώσεις (στο εξής: απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2021), η ANRE έκρινε ότι η εκκαλούσα [ενώπιον του Tribunalul București (δευτεροβάθμιου δικαστηρίου Βουκουρεστίου, Ρουμανία)] (στο εξής:

εκκαλούσα), υπό την ιδιότητα του αδειοδοτημένου προμηθευτή φυσικού αερίου, διέπραξε πλείονες παραβάσεις των κανόνων σχετικά με τις υποχρεώσεις του προμηθευτή φυσικού αερίου έναντι των τελικών πελατών.

- 2 Συγκεκριμένα, πρώτον, η ANRE διαπίστωσε παρατυπίες στο περιεχόμενο των τυποποιημένων προσφορών προμήθειας φυσικού αερίου, οι οποίες συνίσταντο σε: (i) μη αναγραφή της ημερομηνίας σύνταξης· (ii) μη αναγραφή της περιόδου ισχύος· και (iii) μη παροχή εναλλακτικής όσον αφορά την ηλεκτρονική αποστολή του τιμολογίου.
- 3 Δεύτερον, η ANRE διαπίστωσε ότι σε ορισμένες τυποποιημένες προσφορές δεν αναγραφόταν ρητά η δυνατότητα τροποποίησης, υπό ορισμένες περιστάσεις, της τιμής προμήθειας φυσικού αερίου, μολονότι οι συμβατικές ρήτρες περιείχαν τέτοια πρόβλεψη και οι οικιακοί πελάτες είχαν ενημερωθεί προσηκόντως για την υποχρέωση ενημέρωσης και για τα σχετικά δικαιώματα προαιρέσεως, οπότε η τροποποίηση της τιμής μπορούσε να επέλθει λόγω εξωτερικών και απρόβλεπτων γεγονότων.
- 4 Πράγματι, οι πελάτες ενημερώθηκαν σχετικά με την «κατάργηση των ρυθμιζόμενων από την ANRE τιμών για την προμήθεια φυσικού αερίου στους οικιακούς πελάτες» και τέθηκε υπόψη τους η αύξηση της τιμής προμήθειας φυσικού αερίου, την οποία οι πελάτες είχαν αποδεχθεί την 1η Ιουλίου 2021, από το ποσό των 155,24 ρουμανικών λεί (RON) ανά MWh, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, στο ποσό των 175 ρουμανικών λεί (RON) ανά MWh, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, από την 1η Νοεμβρίου 2021· η εν λόγω μεταγενέστερη γνωστοποίηση περιελάμβανε επίσης πρόσθετη πράξη για την αύξηση, μέχρι το τελευταίο αυτό ποσό, της τιμής προμήθειας του φυσικού αερίου.
- 5 Βάσει των διαπιστώσεων που περιλαμβάνονται στην απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 20[2]1, η ANRE αποφάσισε να επιβάλει στην εκκαλούσα πρόστιμο συνολικού ποσού 800 000 ρουμανικών λεί (RON) και, σε συγκεκριμένη περίπτωση, να της απευθύνει προειδοποίηση.
- 6 Επιπλέον, η ANRE διέταξε σε βάρος της εκκαλούσας ορισμένα ρυθμιστικά μέτρα, τα οποία έπρεπε να εκτελεστούν εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της ανωτέρω απόφασης. Τα ρυθμιστικά μέτρα συνίσταντο στη γνωστοποίηση στους τελικούς πελάτες οι οποίοι προσδιορίζονταν στην εν λόγω απόφαση, καθώς και στον προσδιορισμό και τη γνωστοποίηση, σε όλους τους τελικούς πελάτες οι οποίοι είχαν αποδεχθεί τυποποιημένες προσφορές σε σταθερή τιμή που ίσχυε κατά την προβλεπόμενη προς τούτο περίοδο, της διατήρησης της σταθερής τιμής του φυσικού αερίου ως προς την οποία είχε δεσμευθεί η εκκαλούσα μέσω τυποποιημένων προσφορών, καθώς και της ακύρωσης των πρόσθετων πράξεων οι οποίες κοινοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους πελάτες και με τις οποίες αυξήθηκε η τιμή προμήθειας του φυσικού αερίου.
- 7 Πριν από την έκδοση της απόφασης της 11ης Οκτωβρίου 2021, η εκκαλούσα υποβλήθηκε σε έλεγχο από την Autoritatea Națională pentru Protecția

Consumatorilor (Εθνική αρχή προστασίας των καταναλωτών, Ρουμανία· στο εξής: ANPC), ο οποίος περατώθηκε με την έκδοση απόφασης με την οποία διαπιστώθηκε η διάπραξη της διοικητικής παράβασης της 14ης Σεπτεμβρίου 2021 και επιβλήθηκαν κυρώσεις και με την οποία η εν λόγω αρχή έκρινε ότι η εκκαλούσα, κατά την άσκηση της οικονομικής της δραστηριότητας, μετέλθε παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές και επιθετικές εμπορικές πρακτικές, κατά παράβαση των διατάξεων του Legea nr. 363/2007 (νόμου 363/2007).

- 8 Κατά την ANPC, οι επίμαχες πρακτικές συνίσταντο στην αποστολή στους καταναλωτές γνωστοποιήσεων που περιείχαν αρχικές προσφορές οι οποίες προέβλεπαν συγκεκριμένη τιμή και συγκεκριμένους όρους με δωδεκάμηνη ισχύ και τις οποίες οι καταναλωτές είχαν αποδεχθεί σιωπηρά, ενώ μετά από τρεις μήνες ακολούθησε η αποστολή νέων γνωστοποιήσεων οι οποίες περιείχαν προσφορές σε διαφορετική τιμή. Επομένως, η εκκαλούσα παραπλάνησε τους καταναλωτές, στο μέτρο που η τροποποίηση της τιμής πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο ισχύος των αρχικών προσφορών.
- 9 Βάσει της διαπίστωσης των εν λόγω αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, με απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2021, η ANPC διέταξε σε βάρος της εκκαλούσας μέτρα σχετικά με την παύση των εν λόγω πρακτικών, την αναστολή της δραστηριότητάς της μέχρι την παύση των εν λόγω εμπορικών πρακτικών και τη μη τροποποίηση της τιμής προμήθειας φυσικού αερίου στους οικιακούς πελάτες.
- 10 Με προσφυγή (plângerea contrațională) η οποία εγγράφηκε στο πινάκιο του Judecătoria Sectorului 4 București (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του τέταρτου τομέα Βουκουρεστίου), η εκκαλούσα προσέβαλε την απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2021.
- 11 Με απόφαση της 14ης Μαρτίου 2022, το Judecătoria Sectorului 4 București (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του τέταρτου τομέα Βουκουρεστίου) απέρριψε την προσφυγή (plângerea contrațională) ως αβάσιμη, επικυρώνοντας την απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2021.
- 12 Η εκκαλούσα άσκησε έφεση κατά της απόφασης της 14ης Μαρτίου 2022, επιλήφθηκε δε συναφώς το αιτούν δικαστήριο, το οποίο θα πρέπει να εκδώσει τελεσίδικη απόφαση επί της διαφοράς. Στο πλαίσιο της κατ' έφεση διαδικασίας, η εκκαλούσα ζήτησε από το Δικαστήριο να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως όσον αφορά τα ζητήματα που αναφέρονται στα προδικαστικά ερωτήματα.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 13 Στην απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 20[2]1 η ANRE έκρινε, πρώτον, ότι η εκκαλούσα δεν είχε εκπληρώσει την εκ του νόμου υποχρέωσή της να θέσει στη διάθεση των τελικών πελατών της, κατά τρόπο ανοικτό, ρητό και διαφανή, σαφείς πληροφορίες σχετικά με τις τιμές που εφαρμόζει για τη δραστηριότητα προμήθειας φυσικού αερίου στους τόπους κατανάλωσης.

- 14 Δεύτερον, η ANRE έκρινε ότι οι τυποποιημένες προσφορές οι οποίες έγιναν αποδεκτές από πελάτες και βάσει των οποίων συνήφθησαν ορισμένες συμβάσεις, προέβλεπαν σταθερή τιμή που ίσχυε για περίοδο 12 μηνών, χωρίς να διευκρινίζεται σε αυτές ότι ο προμηθευτής διατηρούσε το δικαίωμα τροποποίησης/επικαιροποίησης της προτεινόμενης τιμής κατά τη διάρκεια της επίμαχης περιόδου, δυνατότητα η οποία, ωστόσο, προβλεπόταν στις συμβάσεις που συνήφθησαν.
- 15 Κατά συνέπεια, η ANRE έκρινε ότι δεδομένου ότι κάθε τροποποίηση της τιμής, η οποία επέρχεται μετά τη σύναψη σύμβασης που αφορά τυποποιημένη προσφορά, συνιστά παράβαση της υποχρέωσης διαφάνειας που υπέχει ο προμηθευτής φυσικού αερίου, κατά την έννοια του άρθρου 143, παράγραφος 1, στοιχείο κ, του Legea nr. 123/2012 (νόμου 123/2012), τα διαπιστωθέντα πραγματικά περιστατικά στοιχειοθετούν τις διοικητικές παραβάσεις (contravenții) που προβλέπονται στο άρθρο 194, σημείο 24¹, του ίδιου Legea (νόμου).

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 16 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι η ANPC, αφενός, και η ANRE, αφετέρου, επέβαλαν κυρώσεις στην εκκαλούσα για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, τα οποία χαρακτήρισαν με διαφορετικό τρόπο: αντίστοιχα, η ANPC, ως παράβαση εκ του νόμου υποχρέωσης έναντι των καταναλωτών, η οποία προβλέπεται στον Legea nr. 363/2007 (νόμο 363/2007)· η ANRE, ως παράβαση της υποχρέωσης διαφάνειας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 143, παράγραφος 1, στοιχείο κ, του Legea nr. 123/2012 (νόμου 123/2012).
- 17 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι αμφότερες οι αρχές επέβαλαν στην εκκαλούσα την ίδια υποχρέωση αποκατάστασης που συνίσταται στην επαναφορά της τιμής η οποία καθορίστηκε στις τυποποιημένες προσφορές τον Απρίλιο του 2021 και η οποία ήταν σαφώς χαμηλότερη σε σχέση με την τιμή αγοράς φυσικού αερίου στην ελεύθερη αγορά, λαμβανομένης υπόψη της εξέλιξης της τιμής αυτής στην αγορά κατά την περίοδο από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο του 2021 και εφεξής.
- 18 Συνεπώς, με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/73, η οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο με τον τίτλο II του Legea nr. 123/2012 (νόμου 123/2012), βάσει του οποίου εκδόθηκε η απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2021.
- 19 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο υποστηρίζει ότι είναι αναγκαίο να υποβληθεί προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο προκειμένου να διευκρινιστεί η δυνατότητα της ρυθμιστικής αρχής κράτους μέλους να επιβάλει σε προμηθευτή φυσικού αερίου τιμή διαφορετική από την αγοραία τιμή η οποία ρυθμίζεται με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/73, σε περίπτωση κατά την οποία η εν λόγω αρχή καταλογίζει στον οικείο προμηθευτή παράβαση της υποχρέωσης

διαφάνειας έναντι των πελατών βάσει νομοθετικής πράξης με την οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο η εν λόγω οδηγία.

- 20 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 50 και το άρθρο 52, παράγραφοι 1 και 3, του Χάρτη, στο μέτρο που η απάντηση στο εν λόγω ερώτημα είναι αναγκαία προκειμένου να διευκρινιστεί εάν η εφαρμογή της αρχής *ne bis in idem* [η οποία, εν προκειμένω, ρυθμίζεται επίσης στο εθνικό δίκαιο με την *Ordonanța Guvernului (OG) nr. 2/2001* (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 2/2001)] μπορεί να περιοριστεί σε περίπτωση διπλής επιβολής κυρώσεων, η οποία βασίζεται σε διαφορετικές νομικές βάσεις [τον *Legea nr. 123/2012* (νόμο 123/2012) και τον *Legea nr. 363/2007* (νόμο 363/2007), αντίστοιχα], για τα ίδια πραγματικά περιστατικά.